

opførte, hvor de høre hjemme. Naar jeg taler om Fribilletter, er det nemlig ikke blot, for at Staten skal tjene disse Penge, men det er ogsaa, fordi disse Udgifter til Fribefordring, naar man skal regne ud, hvad Statsbanerne indbringe, i Virkeligheden ikke komme med i Betragtning ved Beregningen af Statsbanernes Gevinst. Det værnepligtige Mandskab har jo ogsaa Fribefordring. Det kan godt være, det er rigtigt. Der opføres ogsaa en Post paa Finansloven som Betaling derfor, men det er langt fra saa meget, som det koster Statsbanerne. Desuden rejse en Mængde ministerielle Embedsmænd frit paa Statsbanerne. Det kan maaske ogsaa være meget rigtigt, men det vilde være mere rimeligt, om de betalte deres Rejser og saa skrev Regningen til deres Administrations Kontor; saa fik man dog Beløbet opført, hvor det hørte hjemme. Jeg skal nævne en anden mærkelig Ting. Efter hvad jeg erfarer, have Medlemmerne af Dragerforeningen i København, naar de have været et Aar i Tjenesten, aarlig 4 Frirejser for sig og Familie. Dragerne ere ikke Embeds- eller Bestillingsmænd i Staten, de drive en fuldstændig privat Virksomhed, de have kun Forpligtelse til at møde paa en bestemt Tid for at besørge Gods transporteret fra Statsbanestationerne. Jeg ser egentlig ingen Anledning til, at de skulle have disse Frirejser.

Det er dernæst meddelt mig, at de katolske Nonner rejse frit paa Statsbanerne, i hvert Tilfælde ved visse bestemte Rejser. Jeg kan ikke tro andet, end at de katolske Institutioner ere meget velhavende, det er nærmest Jesuiterordenen, det drejer sig om, og den er, som bekendt, et velhavende; hvorfor skulle Nonnerne saa rejse frit. At blinde, vanføre, døvstumme, fattige og forsømte Børn fra forskellige Anstalter rejse frit, skal jeg egentlig ikke i Princippet indvende noget imod, men det kommer ikke paa Statsbanernes Regnskab; det samme gælder arbejdsløse og arbejdssøgende Personer, Jernbanelæger og den umaadelige Masse af Feriebørn, der transporteres baade fra og til København. Flere af disse Ting har jeg intet mod i Princippet, men Regnskabet er galt. Endelig kommer last not least Rigsdagsmændene. Jeg mener, at det maaske ikke

var ueffent, om Rigsdagsmændene gik i Spidsen, saaledes at de ophævede den lidt urimelige Bestemmelse, at de i alle private Anliggender kunne rejse frit. Det var maaske mere rimeligt, at der blev fastsat bestemte Regler om, at de kunde faa deres Rejser godtgjorte mellem deres Valgkreds og København efter Regning, eller ogsaa kunde man paa anden Maade godtgøre dem det, da man nu en Gang er kommen ind paa dette. Da man ikke kan sige, at Diæterne ere for store, kunde det tænkes, at man forøgede Diæterne samtidig med, at man ophævede Frirejserne, saa fik man Regnskabet paa den rigtige Konto, og det anser jeg for at være meget vigtigt. Det vilde maaske komme til at udvise et andet Billede af det, Statsbanerne præstere, saa at man maaske kunde finde, at Forrentningen vilde blive hjulpen noget ad den Vej. En anden Ting er falden mig i Øjnene, naar jeg er gaaet langs Jernbanerne, det er de uhyre mange Penge, der gaa til at understøtte Svelterne, hvilket Arbejde foregaar i et Tempo, som ikke kan siges at være anstrengende for dem, der udføre det. Jeg kunde tænke mig, at man lod yngre kraftige Arbejdere udføre disse Arbejder paa Akkord under Tilsyn af en Baneformand, saa at det blev gjort ordentlig. Det kunde ganske sikkert gøres ikke saa lidt billigere.

Jeg har antydnet forskellige Ting, der ved nøjere Undersøgelse og Studium af Baneforholdene maaske kunde skaffe noget bedre og billigere Drift af Statsbanerne. Det er ogsaa muligt, at Statsbaneadministrationen heller ikke er saa økonomisk, som den burde være. Der forekommer mig at være en ganske overordentlig stor Stab af Embedsmænd, navnlig af de øverste Embedsmænd, de ledende Embedsmænd. Det forekommer mig at være et noget for stort Apparat, saa vidt man fra et ydre Punkt kan skønne. Der føres Kontrol med de Billetter, som ere købte, hvilket Arbejde ledes i et stort Kontor, der ikke beskæftiger sig med andet end at undersøge alle de Billetter, der komme ind gennem Konduktørerne. Det er i og for sig meget morsomt at faa den Slags Statistik, men den er ogsaa meget dyr. En Forretningsmand, som driver sin Forretning økonomisk, er meget opmærksom paa